

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
ISMERETTERJESZTÉS ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA KOLLÉGIUMA

Pályázati azonosító: 201108/02436

„SZÖCSKE, ÖKÖRNYÁL, RÉTI MUZSIKA...”

**BESZÁMOLÓ A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR
TERMÉSZETISMERETI GYEREKPROGRAMJAIRÓL**

2021

„SZÖCSKE, ÖKÖRNYÁL, RÉTI MUZSIKA..”

BESZÁMOLÓ A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR TERMÉSZETISMERETI GYEREKPROGRAMJAIRÓL

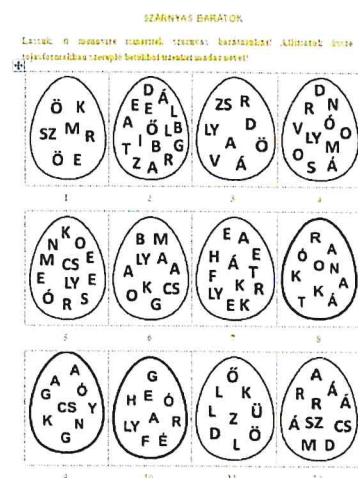
„Szöcske, ökörnyál, réti muzsika. / Bizsereg a nap arany illata.
Mindegy, ki vagy, felnőtt-e vagy gyerek. / Valami épít, észre se veszed.”

2021-ben Szabó Lőrinc szép sorait választottuk a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár gyerekeknek szóló ismeretterjesztő sorozatának címének. Amikor terveinket elkészítettük, még bízunk benne, hogy játékaink során, komplex foglalkozásainkon, előadásainkon személyesen találkozhatunk majd a gyerekekkel. Ám a könyvtárak bezárását előíró 484/2020 (XI. 10.) kormányrendelet mindezt hónapokig nem tette lehetővé. Ezért ismét az online tér lehetőségeit igyekeztünk kihasználni egészen az újranyitásig.

Tevékenységünk most is több elemből állt.

Könyvtári foglalkozások

Továbbra is népszerűek voltak a könyvtári bújárák, információgyűjtésre épülő események, a témához kapcsolódó könyvbemutatók, interaktív előadások meghívott szakemberek közreműködésével, de ezek megvalósítására nagyon rövid idő állt rendelkezésünkre. Ezért a társintézmények, iskolák, civil szervezetek által szervezett nyári táborok csoportos látogatásai alkalmával a szokásosnál többször választottunk természetismereti témát.

LÁBSZÁMTAN

Számoljátok meg, összesen hány lába van a felsorolt állatoknak!

1 francia darázs + 2 bakcsó + 3 ürge + 4 őz = ?

5 erdei egér + 6 szarka + 7 kakukk = ?

8 mogyorós pele + 9 erdei béka + 10 nyest = ?

11 vadmacska + 12 ökörszem + 13 zöld gyík = ?

Legnépszerűbb témáink voltak:

Csudavilág (Hazai életközösségeink)

A nyár jeles napjai

A Nádteger nyári élete (Berg Judit meséje)

Legyél te is madárbarát!

Százszorszép hónapok

Vízparti rablólovagok

Ismét készítettünk olyan forgatókönyveket, amelyekben részletes foglalkozásleírásokat adtunk át a kecskeméti fiókkönyvtáraknak, városi könyvtáraknak és a megye kistépeléseiben működő könyvtári szolgáltatóhelyeknek. Ezek felhasználására főleg a nyári szünetben, illetve a szeptemberben kezdődő tanévben került/kerül sor.

Internetes ajánlók, játékok

A személyes jelenléte igénylő események helyett sokféle természetismereti tartalmú, tanulást támogató összeállítással (játékok, könyvajánlók) segítettük a tantermen kívüli oktatást. Ezek a közül néhány:

- Beporzók napja
- A Tisza élővilágának emléknapja

- Föld napja – Játékok kisiskolásoknak
- Madarak és fák napja – Érdekességek a hazai madárvilágból

Több száz résztvevőt regisztráltunk a témához kapcsolódó internetes játékainkban is.

Az év élőlényei – 2021 (176 megfejtés)

A résztvevő települések:

Ágasegyháza – Bátya – Bóly – Borota – Budapest – Csávoly – Csenger – Csólyospálos – Edelény – Érsekhalma – Hajdúböszörmény – Hajdúszoboszló – Hajós – Hejce – Kaba – Kalocsa – Kecskemét – Kisvárd – Kömpöc – Kunpeszér – Madaras Mátételke – Miskolc – Nyárlőrinc – Pécs – Petőfibánya – Petőfiszállás Ráckeresztúr – Répcelak – Szeremle – Szolnok – Tompa – Tököl – Újszász – Uszód – Vaskút

Írjuk jól! – Turistautakon (129 megfejtés)

A résztvevő települések:

Bácsbokod – Baja – Ballószög – Békéscsaba – Borota – Budapest – Csólyospálos – Derekegyháza – Dusnok – Edelény – Érsekhalma – Hajdúszoboszló – Hejce – Heves – Izsák – Jászszentandrás – Jászszentlászló – Kalocsa – Katymár – Kecel – Kecskemét – Kiskőrös – Kiskunfélegyháza – Kisvárd – Kölked – Kömpöc – Ladánybene – Lakitelek – Lőrinci – Madaras – Mélykút – Miskolc – Nádudvar – Nagyhegyes – Nagykőrű – Óföldaák – Rém – Répcelak – Selyp – Solt – Sükösd – Szakmár – Tiszalúc – Tompa – Tököl – Uszód – Vilmány – Zagyvaszántó

Ezerszínű Magyarország - 100 (153 megfejtés)

A résztvevő települések:

Ágasegyháza – Bácsbokod – Baja – Ballószög – Békéscsaba – Bóly – Borota – Budapest – Bük – Csikéria – Debrecen – Derekegyház – Edelény – Egervár – Érsekcsanak – Gara – Hajdúböszörmény – Hajdúhadház – Heves – Izsák – Jászszentandrás – Kaba – Kiskőrös – Kiskunfélegyháza – Kisvárd – Kömpöc – Kömpöc – Kunbaracs – Lakitelek – Madaras – Mohács – Móricgát – Nádudvar – Nagykőrű – Óföldaák – Orgovány – Pécs – Petőfiszállás – Ráckeresztúr – Röske – Solt – Soltvadkert – Sükösd – Szakály – Szakmár – Szentkirály – Szolnok – Tabdi – Tiszalúc – Tiszapüspöki – Tizzasas – Tiszaug – Tököl – Újszász – Vaskút

Cseppecske és Cseptől az óceánig (201 játszótárs)

A résztvevő települések:

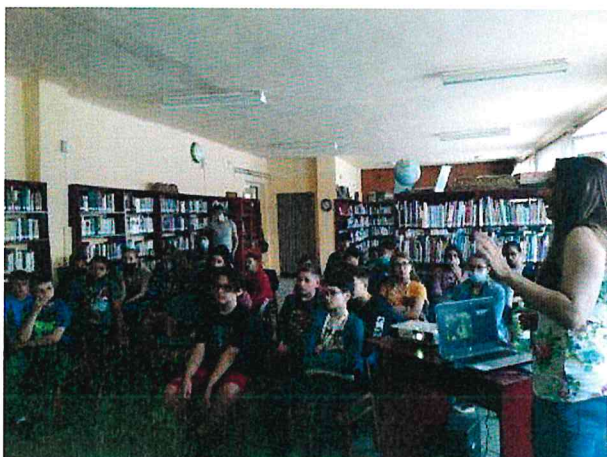
Apostag – Bácsbokod – Ballószög – Budapest – Cegléd – Csátalja – Csengőd – Csikéria – Csólyospálos – Dorog – Dunavecse – Érsekhalma – Esztergom – Felsőlajos – Gödöllő – Harkakötöny – Homommégy – Kalocsa – Katymár – Kecskemét – Kiskőrös – Kiskunfélegyháza – Kiskunhalas – Kunszentmiklós – Kupeszér – Madaras – Orgovány – Petőfibánya – Rém – Révfülöp – Solt – Soltvadkert – Sükösd – Szalkszentmárton – Szombathely – Tatabánya – Tázlár – Vaskút

Előadások

Előadásainkon meghívott szakemberek, alkotók közreműködésére számítottunk. **Hajdu Zsanett** biológussal már több alkalommal dolgoztunk. Amazónia csodáinak és veszélyeztetettségének bemutatását remek fotói mellett jól felépített előadása is segítette. A gyerekek nem csupán egy

távoli kultúráról kaptak információkat, de azt is megérthették, hogyan befolyásolják mindennapi döntéseink más kontinensek életközösségeit. Hajdú Zsanett előadását ezúttal Csengőd, Orgovány és Tázlár fiataljai fogadták örömmel.

Hajdú Zsanett biológus Csengődön és Tázláron

2021 nyarán vendégünk volt **Gévai Csilla** író, illusztrátor. A gyerekekkel folytatott beszélgetések az író nő *Nagyon zöld könyv* és a *Nagyon kék könyv* c. munkáira épültek. Számos környezetvédelmi és természetismereti kérdés megbeszélése mellett Gévai Csilla igyekezett ráébreszteni a fiatalokat saját felelősségükre, korukhoz mért mindennapi tennivalóikra.

A Könyvtári tábor kisiskolásaival közös alkotásra is sor került, a nagyobbak, a Kincskereső-tábor lakói pedig a Tábori Kincskereső lapjain örökítették meg élményeiket, a témához kapcsolódó gondolataikat.

Gévai Csilla a Könyvtári tábor (kisiskolások) és a Kincskereső-tábor (tiniolvasók) résztvevőivel

Artúr, az erdők hőse az óvodások figyelmére számított. Artúr ugyanis szárazság esetén nem csupán esőt és vihart képes létrehozni, de tüzet is tud fűjni. Sajnos néha véletlen is sikerül neki tüzet okozni, de a gyerekekkel közösen Csávolyon, Dunafalván és Katymáron is sikerült mindent jóvá tenni. A **Szegedi Látványszínház** mesébe ágyazott tanulságos története a legkisebbeket tanította a természet megóvására.

A Szegedi Látványszínház bemutatója Katymáron és Csávolyon

Két kitűnő pedagógus, **Sasvári Zoltán** és **Sasváriné Borbíró Katalin** hosszú évek óta azon fáradozik, hogy a **BOGÁRHÁTON** bemutatók keretében minél élményszerűbben hozza közelebb az ízeltlábúak világát a gyerekekhez. Saját fejlesztésű projektjük keretében mára már több témához készültek el kizárólag természetes és újrahasznosított anyagok felhasználásával előadásaik díszletei és soklábú főszereplői. A mesébe ágyazott ismeretanyag még a legkisebbeknek is könnyen befogadható, a nagyméretű, élethű állatok pedig a fajismeret bővítéséhez járulnak hozzá. A fejlesztő- és élménypedagógiai elemeket tartalmazó bemutatók észrevétlenül is ráirányítják a gyerekek figyelmét a biológiai sokféleség megőrzésének jelentőségére. A bogármesékre a következő településeken élvezhette a közönség: Ágasegyháza – Bócsa – Bugacpusztaháza – Érsekcsanád – Érsekhalma – Hajós – Kecskemét (Központi könyvtár és a Katonatelepi és Széchenyivárosi Fiókkönyvtár) – Mátételke – Móricgát – Pirtó – Soltszentimre – Szeremle – Tataháza.

Bogárháton bemutatók Tataházán és Bugacpusztaházán

Ismerkedés az ízeltlábúak világával Hajóson és Szeremlén

Mese és játék Kecskeméten a központi könyvtárban és a Széchenyivárosi Fiókkönyvtárban

Ízelt lábakon

2021 júniusában került sor a könyvtár újrainyitása után az első olyan rendezvényre, amit nagyon várt a lakosság, és ahol hagyományosan sok érdeklődőre számítottunk. Ebben az évben az ízeltlábúakra építettük fel a délutánt és az estét. Várakozásunk szerint ennek az eseménynek több száz résztvevője volt az ovisoktól a felnőttekig.

A kisebbek virágport gyűjtögettek, a nagyobbak kvízzjátékokban tették próbára tudásukat vagy a „téglakeresésben” jeleskedtek. De volt méhecskés amőba, színezés, a rovarok a csipeszkitűzőkön is megjelentek, a Bogárháton előadások keretében pedig az éjszakai rovarvilággal ismerkedtünk.

2021. JÚNIUS 26. SZOMBAT
16.00 - 20.00 ÓRA

**ÍZELT LÁBAKON
HÉTPRÓBA**

GYŰJTETEK ÖSSZE LEGALÁBB
HÁROM PECSÉTET
A MEGLEPÉSEKÉRT!

MESÉLO
BOGARAK
BOGARAS
MESÉLŐK

ÜGVEK KEZEK
Kütyök
készítése

VIRÁGPOR-
GYŰJTÖGETÉS

MÉHECSKÉS
AMŐBA

ÉRDEKES
KÉRDÉSEK
Kvízzjáték

KERESD
A TÉGLÁT!
Felismerd őket!

SZÉPSÉGEK
Színezők,
kirakók

nka

ALMA
JÉNYI
MUTató

A Múzeumok éjszakáján a családok információszerzési lehetősége volt a két kitűnő előadás

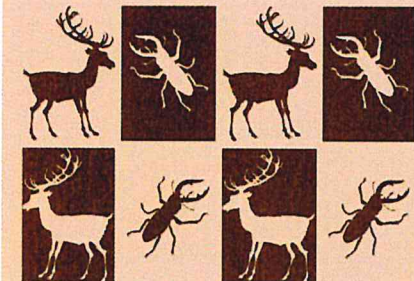
A téglekereső játékban 25 élőlény megtalálása és felismerése volt a feladat

A pollengyűjtögetés szellemi és ügyességi próba is volt egyben

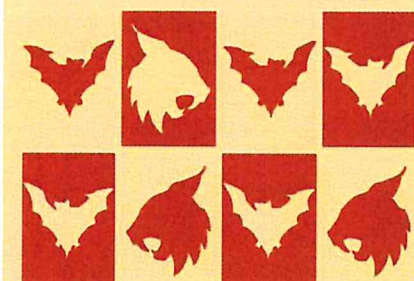
A számítógépeken saját készítésű természetismereti játékaink várták a gyerekeket

Foglalkozásaink, játékaink résztvevői a jutalomkönyvek mellett ismét örömmel fogadták információs könyvjelzőinket is.

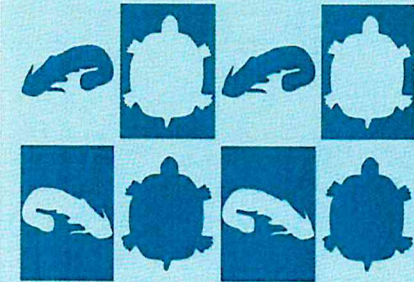
Vándor, ki elhaladsz mellettem, ne emelj rám kezet!
 Én vagyok a tűzhelyed melege hideg téli éjszakákon,
 én vagyok tornácod barátságos fedele,
 melynek ármékába menekülsz a tűző nap elől,
 s gyümölcsöm oltja szomjadat.
 Én vagyok a gerenda, mely házad tartja,
 én vagyok asztalod lapja,
 én vagyok az ágy, melyben fekszel,
 a deszka amelyből csónakodat építed. (...)
 Vándor ki elmégy mellettem, hallgasd a kérésem:
 ne bánts!

(Az erdő fohásza)

Vándor, ki itt átkelsz énrajtam, tekints le rám!
 Én vagyok az, kinek köveiből házad építed, szobraid faragod. (...)
 Meredélyeimben sasfíókák bontogatják szárnyukat,
 rengetegekben vadak tanyáznak.
 Szurdokaim titkait előtted felfedem,
 ellenségeidről ornamon védelmet találsz.
 Hozzám menekülsz, ha a viharban
 barlangjaim oltalmára vágol. (...)
 Vándor, ki átkelsz énrajtam, ne félj tőlem!
 Megóvlak, ha méltó vagy reá!

(A hegyek fohásza)

Vándor, ki szomjadat oltod forrásom vizével, vigyázz reám!
 Én hűsíttem arcodat forró nyári napsütésben,
 én frissíttem fáradt testedet vándorútjaid után.
 Csobogásom nyugtatja zaklatott lelkedet,
 hajjaim táncba bűvöli tekintetedet.
 Poros gúnyádat tisztítom,
 jószágod egészségét őrzöm, általam sarjad vetésed. (...)
 Vándor, ki elmégy mellettem,
 hallgasd meg kérésem: vigyázz reám!

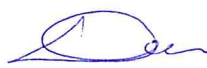
(A vizek fohásza)

2021-ben is arra törekedtünk, hogy a rendhagyó körülmények ellenére is folytatódjanak a gyerekek környezeti nevelését, szemléletformálását támogató események. Köszönjük az ehhez nyújtott támogatásukat!

Beszámolóink olvasható: www.bacstudastar.hu Pályázatok menüpontban, valamint a <http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/> oldalon.

Kecskemét, 2021. október 27.

 Bujdosóné Dr. Dani Erzsébet
 megyei könyvtárigazgató
 habilitált egyetemi docens

